

POLITIKERSPØRGSMÅL

Spørgsmål nr.: RR-121-23

Dato: 8. december 2023

Stillet af: Line Ervolder (C) og Christoffer Buster Reinhardt (C)

Besvarelse udsendt den: 16. januar 2024

Spørgsmål vedrørende hjemme-parenteral-ernæring (HPN)

Spørgsmål:

Vi kan forstå, at kommunerne har opsagt aftalen om varetagelse af hjemme-parenteral-ernæring (HPN). Samtidig kan vi forstå, at en række kommuner dog er fortsat med opgaven.

1. Hvilke kommuner samarbejder Region Hovedstaden stadig med om HPN, og hvilke kommuner har stoppet med samarbejdet?
2. Hvilken pris pr patient betaler Region Hovedstaden til de kommuner der fortsat varetager opgaven med HPN?
3. En række patienter der modtager HPN bosat i kommuner der har stoppet med samarbejdet, får hjælp fra privat leverandør. Hvad betaler Region Hovedstaden herfor?
4. Hvor mange patienter drejer det sig om? Hvor mange får HPN betalt af regionen via deres kommune og hvor mange patienter får HPN betalt af regionen via privat leverandør?

Svar:

Baggrund

Parenteral ernæring er en intravenøs ernæringsform, der gives uden om mave-tarm-kanalen og direkte ind i en blodåre i form af flydende væsker, som indeholder de for kroppen nødvendige næringsstoffer.

Den parenterale ernæring kan afhængigt af behov gives til forskellige målgrupper i kortere eller længere perioder.

Nedenfor er fokuseret på assisteret hjemmeparenteral ernæring (HPN) til borgere med tarmsvigt (korttarmspatienter), da tvisten med kommunerne handler om ansvaret for ernæringsindsatsen til denne målgruppe.

Parenteral ernæring til patienter med tarmsvigt

Borgere med tarmsvigt (korttarmspatienter) har behov for en langvarig – oftest en livslang – parenteral ernæringsindsats. Den daglige indsats for parenteral ernæring til denne gruppe borgere har derfor – siden indsatsen blev udviklet omkring 1970 – altid foregået i borgerens eget hjem.

Oprindeligt var målgruppen for hjemmeparenteral ernæring kun borgere, som efter oplæring på hospitalet selv kunne forestå indsatsen i eget hjem.

For cirka 20 år siden blev målgruppen imidlertid udvidet til også at omfatte borgere, der på grund af alder eller anden svækkelse ikke selv kan varetage opgaverne. Dette blev muligt, fordi kommunerne accepterede at varetage de daglige opgaver i forbindelse med HPN.

Denne praksis – der ikke var nedfældet i nogen regionsdækkende samarbejdsaftale – fortsatte frem til 2021, hvor KKR Hovedstaden besluttede at opfordre alle kommuner til at afvise nye henvisninger af korttarmspatienter.

KKR-opfordringen kom efter et forløb, hvor der var søgt at opnå enighed om en regionsdækkende aftale om kommunalt assisteret hjemmeparenteral ernæring. Det lykkedes dog ikke at få landet en aftale, da der ikke kunne opnås enighed om regionens henholdsvis kommunernes ansvar i forbindelse med opgaven. En væsentlig årsag hertil var, at parenteral ernæring ikke er blevet klart defineret i nationale retningslinjer. Udover den faglige uenighed var regionen og kommunerne også uenige om tidsforbrug og økonomi i forhold til den assisterede parenterale ernæringsindsats i borgerens hjem.

Ad 1: Hvilke kommuner samarbejder Region Hovedstaden stadig med om HPN, og hvilke kommuner har stoppet med samarbejdet?

I Region Hovedstaden er det Rigshospitalets afdeling for tarmsvigt og lever sygdomme, der har behandlingsansvaret for borgere med tarmsvigt (korttarmspatienterne). Behandlingsansvaret for patienter fra Region Sjælland med kompliceret tarmsvigt ligger ligeledes på Rigshospitalet.

Samarbejdet mellem Rigshospitalet og kommunerne etableres om hver enkelt patient. Der forefindes derfor ikke en samlet oversigt over, hvilke kommuner der fortsat ønsker at samarbejde om parenterale ernæringsindsatser til patienter med tarmsvigt.

Tilsvarende er det ikke muligt at trække oplysninger om HPN-forløb via Sundhedsplatformen (SP), men Rigshospitalet oplyser på baggrund af egne registreringer, at der i 2023 er samarbejde med 13 af hovedstadskommunerne samt to kommuner i Region Sjælland om opstart af forløb med assisteret hjemmeparenteral ernæring.

De 15 kommuner er:

Region Hovedstaden:

- Albertslund Kommune
- Allerød kommune
- Ballerup Kommune
- Bornholms Regionskommune
- Brøndby Kommune
- Gentofte Kommune
- Gladsaxe Kommune
- Halsnæs Kommune
- Hvidovre Kommune
- Hørsholm Kommune
- Rudersdal Kommune
- Rødovre Kommune
- Vallensbæk Kommune

Region Sjælland:

- Næstved Kommune
- Vordingborg Kommune

Samarbejdet med kommunerne om opstart af forløb vedrørte i alt 24 borgere i 2023. Det bemærkes, at opgørelsen udover opstart af helt nye forløb også kan omfatte allerede igangsatte forløb, hvor der har været behov for en fornyet opstart på indsatsen. Det kan fx skyldes, at borgeren flytter fra egen bolig til en plejebolig, eller at borgeren overgår fra selvadministration til en assisteret parenteral ernæringsindsats.

Det skal desuden bemærkes, at der højst sandsynligt er samarbejdet med flere kommuner om opstart af nye forløb siden KKR-beslutningen i 2021. Som nævnt ovenfor kan der dog ikke trækkes data om hjemmeindsatsen i SP, og Rigshospitalets egne opgørelser fra før 2023 viser ikke umiddelbart, om HNP-indsatsen er igangsat før eller efter den omtalte KKR-beslutning. Oplysninger om HPN-samarbejder med kommuner, der er startet op i 2022 og før, er derfor ikke medtaget her.

Kommuner, der har stoppet samarbejdet

Rigshospitalet har oplyst, at hospitalet er vidende om, at fem kommuner i 2022 og/eller i 2023 har afvist at bistå i forhold til varetagelse af HPN-indsatser i nye forløb. De fem kommuner er:

- Brøndby Kommune (afhængigt af distrikt)
- Frederiksberg Kommune
- Høje-Tåstrup Kommune
- Gentofte Kommune
- Gladsaxe Kommune

Derudover besluttede Københavns Kommune tilbage i 2021 at stoppe alt samarbejde om parental ernæringsindsats til patienter med tarmsvigt. Herunder også samarbejdet om de patienter, der var startet op i en assisteret parenteral ernæringsindsats før KKR-beslutningen.

Det bemærkes, at opgørelsen kun omfatter kommuner, som Rigshospitalet har været i dialog med. Der kan derfor være flere kommuner, som for nærværende ikke ønsker at varetage opgaver med assisteret parenteral ernæring.

Ad 2: Hvilken pris pr patient betaler Region Hovedstaden til de kommuner der fortsat varetager opgaven med HPN?

Den kommunale varetagelse af opgaver med assisteret hjemmeparenteral ernæring sker på samme vilkår som før 2021. Det vil sige, at kommunerne afholder lønudgiften til de kommunale sygeplejersker, der varetager indsatsen i hjemmet. Opgaverne omfatter bl.a. klargøring samt til og frakobling af ernæringsposer og evt. ekstra poser med væske.

Regionen (Rigshospitalet) afholder udgifter til vareindkøb og øvrige ydelser. Herunder omkostninger til blandt andet utensilier, medicin, væsker, dropstativer og køleskabe. Desuden forestår Rigshospitalet oplæring af det kommunale personale og har en døgndækket support-funktion.

Ad 3: En række patienter der modtager HPN bosat i kommuner der har stoppet med samarbejdet, får hjælp fra privat leverandør. Hvad betaler Region Hovedstaden herfor?

Rigshospitalet har oplyst, at hospitalet har betalt cirka 7,4 mio. kr. i 2023 til assisterede parenterale ernæringsindsatser via privat leverandør.

Prisen per forløb – varetaget af den private leverandør - varierer, da behovet for assistance både kan variere i løbet af et forløb og fra borger til borger. Men baseret på oplysninger fra december 2023 kan den gennemsnitlige pris per forløb per år beregnes til cirka 470.000 kr.

Rigshospitalet bemærker desuden, at en del af patienterne, som er omfattet af denne ordning, modtager både kommunal hjemmesygepleje og privat hjemmesygepleje, da den kommunale hjemmesygepleje fortsat varetager øvrig sygepleje såsom stomiskift, sårskift, medicindosering, osv.

Ad 4 Hvor mange patienter drejer det sig om? Hvor mange får HPN betalt af regionen via deres kommune og hvor mange patienter får HPN betalt af regionen via privat leverandør?

Rigshospitalet har løbende behandlingsansvaret for cirka 230 borgere, der modtager hjemmeparenteral ernæring, og der opstartes cirka 50 nye forløb per år. Heraf varetager godt halvdelen af målgruppen selv de daglige opgaver med den parenterale ernæring, mens knap halvdelen har behov for hjælp til den daglige indsats i hjemmet fra kommunen eller privat leverandør.

Ved udgangen af 2023 var fordelingen af borgere med hjemmeparenteral ernæring som følger:

	De daglige opgaver i hjemmet ift, den parenterale ernæring varetages af:		
	Borgeren selv og/eller pårørende'	Kommunal hjemmesygepleje/ kommunal akutfunktion:	Privat leverandør
	Ingen lønomkostninger. Øvrige omkostninger afholdes af regionen.	Lønomkostninger afholdes af kommunen. Øvrige omkostninger afholdes af regionen.	Alle omkostninger afholdes af regionen.
Antal*	123	87	20

*Opgørelse er baseret på data fra både 2022 og 2023. I opgørelsen indgår både borgere (kortarmspatienter) fra Region Hovedstaden og Region Sjælland, da alle patienter i hjemmeparenteral ernæring hvor Rigshospitalet (afdeling for Tarmsvigt og Leversygdomme) har behandlingsansvaret er medtaget.

De 87 patienter omfatter både nye patienter og patienter, der er igangsat før KKR-beslutning i 2021 om opfordring til stop for samarbejde om nye patienter.

De 20 patienter, der ved udgangen af 2023 modtog hjemmeparenteral ernæring assisteret af privat leverandør, var alle bosiddende i kommuner i Region Hovedstaden.